

Το φάρμακο από την Τουρκοκρατία ως τη Ντόλλυ

Επιστήμες / Ιατρική - Βιολογία

Μανώλης Μιτάκης, Φαρμακοποιός, Κοσμήτορας Πανελληνίου Ενώσεως Φαρμακοποιών

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=173065>]

Το φάρμακο από την Τουρκοκρατία ως τη Ντόλλυ

Η Τουρκοκρατία διέλυσε την πλειονότητα, αν όχι όλα τα βυζαντινά νοσοκομεία. Ακολούθησαν οι σκοτεινοί για την Ελλάδα αιώνες. Στη Δύση, το πνεύμα της Αναγέννησης ωθούσε με μαθηματική ακρίβεια στην ενσωμάτωση της Αλχημείας από την Φαρμακευτική και την ταυτόχρονη γέννηση της Χημείας από τα εργαστήρια των φαρμακείων. Ταυτόχρονα όμως στην Δύση άρχισαν να εμφανίζονται οι συνέπειες των μεθόδων της Ιεράς Εξέτασης και της δογματικής προσήλωσης της Εκκλησίας, που έπασχε τόσο σε θεολογικό επίπεδο ως προς την στάση της απέναντι στο φάρμακο, όσο και στην καθημερινή της πρακτική: Η ανακάλυψη των μικροβίων καθώς και η ανακάλυψη των δεινοσαύρων κλόνισε την πεποίθηση των Δυτικών επιστημόνων ως προς την αξιοπιστία της Γένεσης στην Βίβλο, ακριβώς διότι ο τρόπος προσέγγισης της Βίβλου από αυτούς είναι καθαρά ορθολογιστικός και όχι εννοιολογικός...

Η ανακάλυψη φαρμάκων που έσωζαν τους αποικιοκράτες στον νέο κόσμο, κλόνισε την πεποίθηση ότι οι ασθένειες αποτελούν υποχρεωτικά τιμωρία του Θεού. Η ανακάλυψη των εμβολίων έθεσε τέρμα στις «αμαρτωλές» και «μη αμαρτωλές» οικογένειες. Η γένεση και ενίσχυση της επιστημονικής φαρμακολογίας συνετέλεσε στην ελάττωση των δακτυλοδεικτούμενων προσώπων. Η ανακάλυψη των νόμων της Γενετικής και μάλιστα από έναν μοναχό, τον Mendel, θεμελίωσε ακόμα περισσότερο τις σχέσεις αιτίου-αιτιατού. Για τους λόγους αυτούς, πολύ συχνά οι επιστήμονες της Δύσης προσπαθούν να κάνουν άκαιρες συγκρίσεις του λογικού με το υπέρλογο. Έτσι, αμήχανα η Δυτική Εκκλησία υποδέχτηκε με έντονα αρνητικά συναισθήματα την βιοτεχνολογία που πρεσβεύει η έλευση της Ντόλλυ, ενώ στάθηκε συγκριτικά ασυγκίνητη στην ρίψη των ατομικών βομβών σε μη χριστιανούς.

Συμπεράσματα

Η Ορθοδοξία αποτελεί το τμήμα εκείνο της χριστιανοσύνης που ξεκάθαρα στήριξε την ύπαρξη του φαρμάκου και την συσχέτισε με το μεγαλείο της Θεϊκής Σοφίας. Είναι εκείνη που ξεκάθαρα στήριξε την Ιατρική, αναδεικνύοντάς την ως πεμπτούσια της φιλευσπλαχνίας. Και μόνο για τις καθαρές αυτές θεολογικές θέσεις που κηρύττει από την εποχή των Πατέρων της, η Ορθοδοξία δεν έχει να φοβηθεί τίποτε από τον κόσμο του φαρμάκου. Εξάλλου, η ορθοδοξία συνετέλεσε όσο καμιά άλλη θρησκεία στην εξέλιξη του φαρμάκου, διότι αυτή δημιούργησε τον πιο φυσικό χώρο παρατήρησης της κλινικής του δράσης: Στο νοσοκομείο, που είναι

δικό της δημιουργήμα, διενεργούνται σήμερα όλες οι διεθνείς ελεγχόμενες κλινικές μελέτες των φαρμάκων.

Ακόμα και σήμερα όμως, η Ορθοδοξία δεν έχει τελειώσει τον ιστορικό της ρόλο ως προς την βοήθεια που μπορεί να προσφέρει στο φάρμακο: Στην μεταμοντέρνα κοινωνία της παγκοσμιοποίησης, η ανάμιξη της ανατολικής με την δυτική φιλοσοφία έφερε ως αποτέλεσμα το να επιθυμούν οι άνθρωποι την υγεία τους, αλλά να θέλουν περισσότερο να αισθάνονται ότι έχουν αξία. Έτσι, θυσιάζουν συχνά την υγεία τους για να αισθανθούν ότι αξίζουν. Για την ορθοδοξία όμως, το αίσθημα αξίας δεν κατακτάται ως επίτευγμα, αλλά λαμβάνεται ως δώρο.

Η συμπαράσταση της Ορθοδοξίας στην έλευση νέων φαρμάκων μέσω της στήριξης για την εξεύρεση ισχυρής θεολογικής πλατφόρμας για την επίλυση των προβλημάτων της Βιοηθικής στα βιοτεχνολογικά φάρμακα, καθώς και η κατανόησή της σε νοσήματα, τα οποία στην δυτική κοινωνία -και κατά συνέπεια στα δυτικά δόγματα του χριστιανισμού- αποτελούν θέματα taboo (όπως για παράδειγμα η παθολογική σεξουαλική δυσλειτουργία και η παθολογική γυναικεία ακράτεια ούρων) αποτελεί μέγιστη απόδειξη της συνέχισης της δυναμικής συνέργειας της επιστήμης με την Ορθοδοξία στην Ελλάδα, όπως θεμελιώθηκε από τους Πατέρες της Εκκλησίας μας.

Και τέλος, θα πρέπει να συνεχιστεί η ολιστική προσέγγιση της Ορθοδοξίας στα θέματα της ασθένειας, που βλέπει την φαρμακευτική αγωγή για το σώμα να συνδυάζεται με την πνευματική ανάταση. Γιατί ακόμα και οι δυτικού τύπου κλινικές μελέτες έχουν πλέον αποδείξει ότι αυτός ο συνδυασμός πνευματικής και σωματικής υποστήριξης συμβάλλει αποφασιστικά στην μεγαλύτερη συμμόρφωση του ασθενή στις οδηγίες του Ιατρού και του Φαρμακοποιού. Συμμόρφωση, που η Φαρμακευτική και η Ιατρική την χρειάζονται αυτή την εποχή περισσότερο από ποτέ σε μερικά νοσήματα που δεν έχουν ακόμα νικηθεί, όπως ο καρκίνος.

Για να μπορέσει η Ορθοδοξία να συνδράμει αποφασιστικά, θα πρέπει να χρησιμοποιήσει -κατά την άποψη του συγγραφέα- την ξεκάθαρη πρακτική που εφάρμοσε στα βυζαντινά νοσοκομεία που δημιούργησε: Τον διαχωρισμό μεταξύ της νόσου και της ασθένειας. Νόσος είναι ένα σύνολο παθολογικών διαταραχών που διαπιστώνονται εργαστηριακά και πιστοποιούνται κλινικά από τον ιατρό. Ασθένεια είναι ο τρόπος με τον οποίο βιώνει ο άνθρωπος την νόσο του. Η αντιμετώπιση της νόσου είναι έργο αποκλειστικά της φαρμακευτικής επιστήμης και όχι της θρησκείας. Στην αντιμετώπιση της ασθένειας όμως η Ορθοδοξία μπορεί να παίξει μέγιστο ρόλο με την έννοια της ίασης ως σωματικής και πνευματικής ολοκληρίας της υγείας. Όταν η Φαρμακευτική χαρίσει στην Ιατρική το τελικό χτύπημα στα νοσήματα αυτά με όπλο την νέα τεχνολογία, η Ορθοδοξία

πρέπει να είναι εκεί: Περιχαρής, για την καθαρή θεολογική στάση αλλά και την έμπρακτη στήριξη που κρατάει απέναντι στο φάρμακο, εδώ και περίπου 1.300 χρόνια.

Παρ. Το παρόν άρθρο δημοσιεύθηκε στο τεύχος Νο 20 του περιοδικού «ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ» (Απρίλιος- Ιούλιος 2006)

<http://bit.ly/2hYIZq6>